

Cultura

'CASA NOSTRA, CASA VOSTRA': EL 'MAKING-OF'

Ruben Wagensberg i Lara Costafreda amb els "superherois d'Idomeni". CASA NOSTRA, CASA VOSTRA

Presentació del concert al Sant Jordi a l'Apolo un mes abans del dia D, l'11 de febrer. CÈLIA ATSET

Serrat i altres artistes van versionar *Mediterráneo*. Des del 14 de gener ha tingut 640.000 visualitzacions.

Qui hi ha darrere la campanya solidària pels refugiats

La força de 'Casa nostra, casa vostra' mostra com la cultura s'ha implicat en la crisi migratòria

LAURA SERRA
BARCELONA

El compte enrere va començar amb una trucada des de la terrassa d'un apartament grec de Nea Redestos a l'Institut de Cultura de Barcelona. Era Alberto Guijarro, el director de la Sala Apolo i el Primavera Sound, que temptejava la possibilitat de disposar del Palau Sant Jordi per fer un concert en benefici dels refugiats. Des del setembre, i a falta de recursos materials, han sigut l'energia, la vergonya i la justícia les que han mogut la campanya solidària *Casa nostra, casa vostra*. El primer fruit serà, dissabte que ve, el *Gran concert per a les persones refugiades* del Sant Jordi, al qual assistiran 15.000 espectadors i desenes de músics com Sisa, Serrat, Macaco i Sopa de Cabra; artistes com La Fura i els actors de *Merli*, i les grans colles castelleres. El segon, la manifestació del dia 18 de febrer a la plaça Urquinaona. "Fins que no vegem el país al carrer no ens en sentirem orgullosos", afirma Alguer Miquel, cantant de Txarango.

En pocs mesos, *Casa nostra, casa vostra* s'ha situat com una iniciativa central, mediàtica i ambiciosa que ha aconseguit aglutinar les principals entitats socials i ONGs, i ha mobilitzat la gent de la cultura -festivals, artistes, empreses- per fer arribar el "volem acollir" al ciutadà no sensibilitzat per la crisi migratòria del Mediterrani. I han muntat un Sant Jordi en dos mesos.

Però qui hi ha darrere aquesta campanya? "La gent se sorprèn de veure'ns a nosaltres", admeten Ruben Wagensberg i Lara Costafreda, un professor i productor de 29 anys i una il·lustradora de 28 anys sense padrins, ni patrimoni, ni filiació política. Tot va sorgir de la seva primera visita a Idomeni el maig de l'any passat, on van coincidir amb el grup Txarango, el periodista de Catalunya Ràdio Xavi Rosiñol i altres activistes. El pla era anar-hi a fer un voluntariat per a escolars, però la realitat ho va fer impossible. "Vius en la plena urgència. Una nena sense sabates, una baralla amb navalles, gent que té metralla o pateix malalties que serien senzilles com l'asma", explica la Lara. "Hi anàvem per cinc dies, però qui

Fita
Han muntat un concert per a 15.000 persones al Sant Jordi en dos mesos

Transversal
L'objectiu, que cap entitat tingui protagonisme i cap partit ho capitalitzi

veu allò no torna a la seva vida normal. Sents que estàs fent coses banals. I al cap de tres setmanes ja hi tornàvem a ser", recorda el Ruben.

LLavors es van trobar amb el desallotjament de l'Ekocamp, l'últim camp independent que quedava. "Vam fer de periodistes per un dia. Els estaven silenciant, tancant-los en camps militars on no poden entrar ni ONGs ni periodistes", explica ell. "Et veuen com una esperança i tu et sents culpable dels teus governs electes. Em feia vergonya dir que soc de Barcelona", admet la Lara. "Si has estat allà i coneixes les persones que pateixen, no et treus de sobre la responsabilitat i tens la necessitat de fer alguna cosa", assegura Alguer Miquel, que ja ha estat quatre vegades a Grècia però també a Ceuta i Melilla.

Saber gestionar l'èxit

Al segon viatge va aparèixer la idea de fer una exposició i un documental, que es va acabar convertint en la sèrie que emet fins divendres TV3 *Vides aturades*. "Amb algú que et mira als ulls i t'explica la seva història, entens el drama humà", diu el

Ruben. Després de passar el dia al camp, només podien parlar de refugiats. I així va sorgir la idea del Sant Jordi i d'una campanya "que servís per conscienciar no els que van a una xerrada sobre refugiats, sinó els no hi anirien". L'obsessió de *Casa nostra, casa vostra* ha sigut la transversalitat, perquè "és un tema que ens interpel·la a tots com a societat", diuen. Així que el cartell del Sant Jordi ho havia de reflectir i calia evitar que cap entitat prengués massa protagonisme o que cap partit polític ho capitalitzés. "Hem hagut de canalitzar l'èxit", reconeixen.

Al setembre va començar la feina per aixecar la campanya. Primer, el contacte amb totes les entitats per fer una mobilització conjunta i un manifest unitari (que ja té 49.600 firmants). Segon, la creació de 18 comissions que s'ocupin de tasques especialitzades (comunicació, assessoria legal, web, premsa, producció, etcètera; tots professionals que aporten la seva experiència a la campanya). Tercer, 18 comissions territorials per organitzar assemblees obertes pel país (n'han fet més de 70 i 6 concerts amb Joan Dausà)

L'ANIMAL A L'ESQUENA, PREMI DE DANSA

L'Animal a l'Esquena, l'espai de creació de Maria Muñoz i Pep Ramis (Mal Pelo) a Celrà, és el guanyador del 5è Premi Dansacat que atorguen els socis de l'Associació de Professionals de la Dansa de Catalunya.

ELS CÉSAR ES QUEDEN SENSE PRESIDENT

L'Acadèmia Francesa del Cinema ha anunciat que la cerimònia dels premis César no tindrà president després de la renúncia de Roman Polanski. El seu nom havia generat una gran polèmica.

i autobusos a la manifestació. I tots, voluntaris. Com han aconseguit atreure tanta gent? "Amb missatges al Facebook", senzillament. Comptem que més de 700 persones han aportat el seu gra de sorra a la campanya, i amb més de 200 hi tenen contacte diari, en la voràgine infernal dels últims dies en què treuen fum 50 grups de WhatsApp.

La cultura es mobilitza

La suma d'artistes i empreses que participaran en el concert de dissabte també va ser feina d'amics, coneguts i saludats. A la majoria se'ls va convèncer fent "hipnosapo", com en diu el Ruben de seduir-los. Si cal, fent-los plorar. De Mediapro a Focus, de Sisa a Lluís Llach. "Tothom va dir que sí. És que tot té una càrrega emocional molt bèstia, i això qui entra ho percep". Serrat no podia ser al concert perquè tenia un bolo a Bolívia, per això el Canet Rock va enregistrar el clip solidari de *Mediterráneo* amb el cantant i vint artistes més. "Poc després rebo una trucada d'un número ocult. Era el Serrat que cancel·lava el concert de Bolívia", recorda el Ruben.

La crisi dels refugiats ha mobilitzat el sector de la cultura. "Dins el gremi a vegades ens hem sentit desencantats, perquè ens costa de trobar dinàmiques de treball conjunt, també perquè cadascú treu aigua de la seva barca. Però ara ha sigut el primer que dona la cara i va al una-reconeix Alguer Miquel-. Fa un any estàvem sols i ara s'ha generat una primera onada que tant de bo desencadeni una mobilització de país". La temporada va començar amb els dramaturgs catalans ideant un espectacle al Teatre Lliure. Seixanta professionals

van muntar dues funcions solidàries per a Proactiva Open Arms, a partir d'obres noves, fruit de xerrades amb especialistes i refugiats. A sobre, això va engrescar-los a escriure fora de la seva zona de confort. També Pepa Plana col·labora amb Proactiva, s'ha rodada el documental *Astral*, s'han escrit llibres (Arantza Diez, Bel Olid), el periodista siria Mohamed Bitari ha participat en recitals i festivals amb altres actors (Elixir, TNT), a Cardedeu s'ha muntat *Refusats*, i un llarg etcètera.

"Crec que respon a la necessitat que hi hagi un reacomodament a fer servir l'art com un espai de debat i pensament -explica Toni Casares, director de la Sala Beckett, que ha dedicat un cicle de teatre i xerrades al Mediterrani-. El teatre té la capacitat d'emocionar-nos i de tenir una aproximació més personal i alhora col·lectiva a la tragèdia". "La nostra feina va d'això, de qüestionar-se la condició humana i de què ens mou. Crec que servim de pedal, per fer que la societat ens vegi de mirall -diu l'actor Eduard Farelo, que s'ha implicat en diverses iniciatives-. Jo crec que és la societat civil qui mou les coses".

Casa nostra, casa vostra busca una injecció econòmica per invertir en projectes que treballen amb migrants, però sobretot vol la força popular per tenir poder de negociació amb les institucions a favor de l'acollida. L'endemà de la manifestació començarà la feina institucional. La Lara i el Ruben el 24 de febrer tornaran a Grècia, en una visita llamp, a veure els amics. "Necessiten aire de fora, estan desesperats", diu, convençut que "mai sabran l'envergadura del que hem arribat a fer a Catalunya per ells".

Gremi
"Fa un any estàvem sols i ara s'ha desencadenat una onada", diu Txarango

Realitat
Toni Casares veu ganes de "fer servir l'art com a espai de debat i pensament"

Bel Olid

ESCRITORA, PUBLICA 'VIDES ATURADES. REFUGIATS A LA INTEMPÈRIE'

Testimonis El llibre 'Vides aturades' es podrà aconseguir amb l'ARA el cap de setmana que ve

"Ningú no podrà dir «Jo no ho sabia»"

L.S.
BARCELONA

L'escriptora Bel Olid va decidir anar-se'n a Grècia l'agost passat a fer un voluntariat. Però aquella idea aviat va mutar en una contribució més adient a la seva professió, que li va suggerir Toni Borrell, de la plataforma Stop Mare Mortum: escriure un llibre divulgatiu sobre la tragèdia dels refugiats amb testimonis en primera persona. *Vides aturades. Refugiats a la intempèrie* (Ara Llibres), amb fotografies de Gerard Masagué, es presentarà dimecres al Pati Llimona i es podrà comprar amb l'ARA el cap de setmana que ve per 16,90 euros.

Amb l'ARA
Els dies 11 i 12 de febrer per 16,90 €

bent quines conseqüències va tenir, encara estem flipats que allò es permetés i ho estem tornant a permetre. Els ciutadans europeus estem actuant exactament igual que els alemanys amb els nazis. És així de cru. Estem sent còmplices i estem mirant cap a un altre lloc. Et fa vergonya ser europea.

És un llibre amb capítols d'informació i de testimonis.

Vam estar una setmana al camp de Vasilika i una altra a Lesbos, en diferents camps. Però, a més de l'experiència de primera mà, vam tenir contactes de voluntaris que hi han passat més temps i coneixen millor el problema, d'ONGs, i des d'aquí vaig fer feina de documentació. Perquè vaig veure que, amb un llibre només de testimonis no s'entendria què estava passant. I vaig intentar omplir els buits que jo també tenia. Què passa a Síria? Per què la gent ve aquí? Quins són els papers de les ONG? Com actuen els governs europeus?

¿La intenció del llibre és que converteixi la tragèdia en una causa pròxima?

La intenció és que quan els teus nets et preguntin què estaves fent tu en aquesta crisi, ningú no pugui dir "Jo no ho sabia". Si vols, ho saps: hi ha un llibre curt i assequible que t'ho explica i hi ha un documental a TV3. Si no, és que estàs mirant cap a una altra banda. La informació la tenim. Volia explicar què està passant i també ensenyar que tota aquesta gent que són allà i no deixem passar, i que estem condemnant a morir-se lentament, o d'altres més ràpid, són persones com nosaltres que tenien una vida, una feina i una família, i que viuen un infern. No són un número ni una amenaça.

Un nou capítol seria què passa quan arriben aquí.

No és fàcil. Hi ha moltíssima gent i no tenim les ganes de destinar recursos a fer una acollida raonable. I quan arriben on sigui, l'odissea continua, perquè porten anys en condicions precàries i només volen treballar però no tenen permís.

PERE TORDERA